והוי טעמא ליגע שם מבחוץ [ב] ולו המתחיל תחת תקרת הפתח דוקא ולא בשאר כותלי הבית ואם פרץ את פתיחו הכל שוה והוי כקבר שאינו מצוין שגזרו חכמים טומאה בכל ד' אמותיו שביב כדי שלא יהו עוסקי טהרות הולכים בצדו או יהיו וגעו בגולל ודופק ולולו מדעתייהו לכל מי הוי מצוין בשיתין ליכי או בגבון גדולה או בחפירה שביב הקבר לג אפיס ד' אמות דתנן חצר הקבר הנכנס לתוכה טהור: **גרסי'** בגמ' אמר רבה בר חנה אמר רבי יוחנן מבואות המפולשות לעיר אחרת ובקשו [ג] **לסתמן בני אותה העיר** [ד] **מעכבים**

רש"י

בתוכו: **פרץ פתיחו.** הכי הוא בקבר ומכאים טיטמו שביב הקבר לרבע אמות כדי שלא יקבעו עוסי טהרות עד הקבר ויתהילו ולולו מדעתייהו: **לעיר אחרת.** לדרך עיר אחרת: (א) **בני תוסף העיר לחתם מעכבין.** שכבר הוחזקו לקבר דרכם דרך תוסף המבואות: **פתיחת חלק בכור וחלק פשוט.** שני חלקים שוטלי הבכור לחד מכהורא ולחד מפשיטות: **לחד מלרת.** זו אלל זו כי שני חלקים הן כחלק אחד: **יכם.** המייכם פתח אחיו וקח מחציו לנחלה ועוטל שני חלקים מאי: **דזבן ארעא לחבילתי דבי נשיא.** קנה קרקע אלל שדות אביו: **כי מטא למיפלג.** עם אחיו בנכסי אביו: **על מדא סדום.** זה שהכה זה אינו מקפיד: **אמרי אחי מעלינן בנכסי דבר מריון.** עילוי היה לנו ומוסנת בקרקעותיו של בר מריון שהיו מעוזות [א] (ב) ומקבלת היה דרך יוסף משדה בית הבעל שפעמים זו מתבדרת יותר מזו: **תרי ארעתא אחבי ניגרי.** אם יש בית השלחין לשני אחים לחלוק שני שדות לכל אחת יש לה יותר להקפותה ממנו וזה קנה שדה אלל אחת מהן ורולה אינהו לו אחין אלל הקפותיו לשלו: **לגון זה כופין.** דהא לקרקע השניה גם היא יש לה יותר להקפות ממנו: **פלי מדויל.** דרך היתורים ניכר כשהבור נמלא מסם ממעטין ופעמים זה יבש וזה אינו יבש מוסיפים לו [ד]מן גוו חלק כשמיהן ואין זו אלת סדום או מן גוו עילוי בדמים: **תרתי ארעתא.** יש להם לחלוק על גבר אחד ואחד מסם קנה קרקע אלל אחד: **כופין על מדת סדום.** דניהן שהם על גבר אחד שיהם שוין: **ניחה ליפוזי אריסי.** טוב לי שיהו [ג] שני שדות אחת מכאן ואחת בחמלע כדי שתהיה אחת מכאן ואחת מכאן שתהא יפה: **תד גיסא נהרא.** שדה שים נהר על פני מזרח ונגרע על פני לפונה: **פלגי ליה בקרנוו.** לפי שהנהר טוב מן הגבר ומשון למים טוב מן הרחוק לכך יחלוקו לשמונה חלקים שיהא לשניהם בשוה שמוך לנהר ולגבר [וכשאר ירחק מזה] ירחק מזה: **לית דיוא דגוד או אגוד.** זה שרולה לחלוק אומר לזה שאינו רולה לחלוק או קוץ לי בדמים וקנה חלקי או אני אקוץ ואקנה אלקך: **ליח דינא.** שזה יכול לומר לך אלא אמכור אלל שותפים

פרץ את פצימיו מטמא כל סביביו: א"ר ענן אמר שמואל מבואות המפולשות לרה"ר ובקשו בעלי מבואות להעמיד להן דלתות בני רה"ר מעכבים עליהם דזימני דדחקי בני רה"ר ועיילי להתם: [ה](אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן מבואות המפולשות לעיר אחרת ובקשו בני מבוי לסתמן בני העיר אחרת מעכבין עליהם ואפילו איכא דרכא אחרינא): אמר רב יהודה אמר רב [ו]מצר שהחזיקו בו רבים אסור לקלקלו: ולא את [ז]השדה עד שיהא בו תשעת קבין לזה וכו': ולא פליגי מר כי אתריה ומר כי אתריה: פשיטא [ח]חלק א פשוט וחלק בכור יהבינן ליה אחד מצרא יבם מאי אמר אבי היא היא ורבא אמר אמר קרא [ט]והיה הבכור הוייתו בבכור ואין חלוקתו בבכור [י] ההוא גברא דזבן ארעא אמיצרא דבי נשיא כי קא פלגי אמר להו פלגו לי אמיצראי אמר רבה כגון זה כופין על מדת סדום מתקיף לה רב יוסף אמרי אחי מעלינן ליה בנכסי דבי בר מריון והלכתא כרב יוסף: תרתי ארעתא חדא אהאי נגרא וחדא אהאי נגרא אמר רבה אמר רב יוסף זה כופין על מדת סדום מתקיף לה רב יוסף זימנין דהאי מדויל והאי לא מדויל והלכתא כרב יוסף: תרוייהו אחד נגרא אמר רב יוסף כגון זה ודאי כופין על מדת סדום מתקיף לה אביי בעינן לאפושי אריסי והלכתא כרב יוסף אפושי אריסי ולא כלום היא: חד גיסא נגרא וחד גיסא נהרא פלגי לה בקרנא זולי (כגון זו): ולא [יא]את הטרקלין ולא את המורן וכו': אין בהן כדי לזה וכדי לזה מאי אמר רב יהודה ג אית דינא דגוד או אגוד ורב נחמן אמר ליח דינא דגוד או אגוד [יב] ת"ש שני אחים אחד עני ואחד עשיר והניח להן אביהם מרחץ ובית הבד אם עשאן לשכר פרץ את פצימיו מטמא כל סביביו: א"ר ענן אמר שמואל מבואות המפולשות לרה"ר ובקשו בעלי מבואות להעמיד להן דלתות בני רה"ר מעכבים עליהם דזימני דדחקי בני רה"ר ועיילי להתם: (אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן מבואות המפולשות לעיר אחרת ובקשו בני מבוי לסתמן בני העיר אחרת מעכבין עליהם ואפילו איכא דרכא אחרינא): אמר רב יהודה אמר רב מצר שהחזיקו בו רבים אסור לקלקלו: ולא את השדה עד שיהא בו תשעת קבין לזה וכו': ולא פליגי מר כי אתריה ומר כי אתריה: פשיטא חלק א פשוט וחלק בכור יהבינן ליה אחד מצרא יבם מאי אמר אבי היא היא ורבא אמר אמר קרא והיה הבכור הוייתו בבכור ואין חלוקתו בבכור ההוא גברא דזבן ארעא אמיצרא דבי נשיא כי קא פלגי אמר להו פלגו לי אמיצראי אמר רבה כגון זה כופין על מדת סדום מתקיף לה רב יוסף אמרי אחי מעלינן ליה בנכסי דבי בר מריון והלכתא כרב יוסף: תרתי ארעתא חדא אהאי נגרא וחדא אהאי נגרא אמר רבה אמר רב יוסף זה כופין על מדת סדום מתקיף לה רב יוסף זימנין דהאי מדויל והאי לא מדויל והלכתא כרב יוסף: תרוייהו אחד נגרא אמר רב יוסף כגון זה ודאי כופין על מדת סדום מתקיף לה אביי בעינן לאפושי אריסי והלכתא כרב יוסף אפושי אריסי ולא כלום היא: חד גיסא נגרא וחד גיסא נהרא פלגי לה בקרנא זולי (כגון זו): ולא את הטרקלין ולא את המורן וכו': אין בהן כדי לזה וכדי לזה מאי אמר רב יהודה ג אית דינא דגוד או אגוד ורב נחמן אמר ליח דינא דגוד או אגוד ת"ש שני אחים אחד עני ואחד עשיר והניח להן אביהם מרחץ ובית הבד אם עשאן לשכר

בגולל וזה שרולה שיתנו לו בלא גולל מלו ממרי ליה לך שוה יותר כך ומלו נטול גולל ובשה לחלקו תקנה שותו ממנו בדמים יקרים לפיכך אין לנו ליתן לך את שלנו הלכך מלו מעלי לה כנכסים המשופים של בר מריון שהיה עשיר ולא ימכור קרקעותיו אלא בכדי דמיהן מיהו אם הוא חכם פותח ואומר להם מי אתן בהאיך קרקע כך שיעלה חומו מעט יותר מכדי שוויו אז אתם אתנו בו כך ואז אין יכולין לכוף אותו לחלוק בגולל דבכל מקום העלוי טוב מן הגולל וכן כתב הרמב"ד ז"ל. ודעת המפיק ר"י ודעת [ו]הרמ"ן ז"ל והרמ"ה ז"ל תלמידו כתבו שאין שום עלוי מצטיין הגולל שהגולל דין והעלוי אינו אלא כעין הסכמה ולא ממהוהו אלא בגוד או איגוד שאין בו דין חלוקה ולזה נוטה דעת הריטב"ם ז"ל תלמידו: **תרי ארע אתרי נגרי.** וכן תרי לרעי אחד נגרא: לו מיירי [ז] בשים לאחד לרעת אחרת אלא בשאחד רולה שיחלקו כל אחד בפני עלמה ושבני מובע שיחלקו אותן זו בנגד זו: **ובתב הר"י** ז"ל דבהסוא דזבן אחרת אלא וכו'. אם יש גם לשני לרעת אחרת אין מעלים דמים כלל אלא נוטל כל אחד הסמוך לו כיון שהם שוים בגופן ובכל דבר בנגרא ובהרת וזה עיקר וליליב להא מדת סדום היא: **אתרי נגרי.** שני יהודים להשתא בכל קרקע ים יהור להשקותו. ופסקינן כרב יוסף לחין זה משום מדת סדום כיון שים לומר שזה ושמא זה לא ייבש הלכך יותר טוב הוא שיחלקו בין שניהם שחיהן יחד שאם ייבש האחד יוכלו להשקות משלי: **אחד נגרא.** כלומר אבל אם אין בני השדות אלא יהור אחד והשדות שוין ולאי אינא מודה רב יוסף לכופין אותו על מדת סדום להא זה נהנה וזה אינו חסר והלכתא כוותיה ואין טעמה לומר יותר יניח הקרקע אלי שמור אם יצא מלקך מלא זה שתצטרך לרים מכאן ומכאן לכיון שים לזה לרים בקרקע אלו די לו: מדת סדום היא [ח] במזרח ומפון שלא נהר ובלד מערבית לדרומית יהור ניזול לתחר הקרן שיהיו החלוקות שוות שיהיה לכל אחד חלק מהנהר ומהנגר. ומשום הכי לא קתני בגלכסון דשפיר טפי בהלכסון דדרך שהנהר כולו יהיה לאחד והנגר כולו לאחר. ומיהו אם אינו מופס כל ד' רוחות השדות נחלק השדות בשמנה חלקים כדי שיהו החלקים לכל אחד כל מה שצוכל כזה*: ק"ל דיורשין או מקבלי מתנה שים להם קרקע בין שניהן או כלים או עבדים שהן צוין בשמשיהן אם יש בקרקע שיעור כדי לזה ולזה אחד מהם לחלוק כופה את חבירו לחלוק. וכן הדין בכלים ועבדים כיון שמשמשין ושויו אחד אבל אם אין בקרקע שיעור לחלוק כדי לכל אחד ואחד כדמפרש בחתני' השיעורין אית דינא דגוד או אגוד כלומר דמי אחד לומר לחבירו או מקבל אתה בכך וכך או אני אתן בו כך וכך וכן הדין בכלים ועבדים שחשמישן חלוק לפי שכל אחד היה יכול לומר אני צריך גם כן לחשמישין שלו הלכך ליתא לדבר זה שהרי גוד או אגוד לא מהני אלא לחלוק ולא לקנות ולכך אין יכול לומר אני צריך לו לחשמישו ולא לחלוקה אחרת ולא לשום אחר ולא לשום דבר אלא לחלוק בלבד